

POSTANOWIENIE

Dnia 2 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu D. M.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w

dniu 2 września 2025 r.,

umarza postępowanie.

Adam Redzik Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

D. M. (dalej: „Wnoszący protest”) pismem z 13 czerwca 2025 r. (data stempla pocztowego), które wpłynęło do Sądu Najwyższego 4 lipca 2025 r. wniósł protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 roku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborczy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały zawarte

w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (dalej także: k.wyb.) oraz w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

Zgodnie z art. 324 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą oraz po rozpoznaniu protestów rozstrzyga o ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej.

Zgodnie z art. 355 k.p.c. sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne.

Według art. 13 § 2 k.p.c. przepisy o procesie stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w niniejszym kodeksie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Zgodnie z dyspozycją art. 323 § 1 k. wyb. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów, w postępowaniu nieprocesowym, i wydaje opinię w formie postanowienia w sprawie protestu.

Przedmiotowy protest został wniesiony wprawdzie w terminie tj. 13 czerwca 2025 r. natomiast wpłynął do Sądu Najwyższego dopiero 4 lipca 2025 r. tj. po podjęciu przez Sąd Najwyższy uchwały z dnia 1 lipca 2025 r., I NSW 9779/25 w przedmiocie stwierdzenia ważności wyboru Karola Tadeusza Nawrockiego na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, dokonanego 1 czerwca 2025 r. Uchwała ta zakończyła - zgodnie z Konstytucją RP i Kodeksem wyborczym - procedurę rozstrzygnięcia o ważności wyboru Prezydenta RP.

Po podjęciu takiej uchwały - wydanej przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 129 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) oraz art. 324 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365) - rozpatrywanie protestu byłoby sprzeczne z funkcją postępowania w przedmiocie ważności wyborów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 2015 r., III SO 2/15 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 31 sierpnia 2020 r., I NSW 5917/20; por. postanowienia

Sądu Najwyższego z: 23 października 2000 r., III SW 65/00; 9 stycznia 2012 r., III SO 11/11 oraz 29 czerwca 2016 r., III SO 8/15).

W związku z powyższym rozpoznanie niniejszego protestu po podjęciu ww. uchwały jawi się jako bezprzedmiotowe i w związku z tym postępowanie zainicjowane protestem należało umorzyć.

Na marginesie jedynie wskazać należy, że materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone są w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb. zgodnie z którym przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub

2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Zestawienie tego przepisu o charakterze procesowym, z materialnoprawnymi podstawami protestu wyborczego nie pozostawia wątpliwości, że w proteście wyborczym można podnieść tylko takie zarzuty, które przewiduje Kodeks wyborczy.

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że przedmiotem protestu nie mogą być zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 grudnia 2023 r. I NSW 1093/23; z 14 grudnia 2023 r. I NSW 1222/23, z 14 grudnia 2023 r. I NSW 839/23; z 13 grudnia 2023 r. I NSW 799/23; por. też postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 listopada 2023 r. I NSW 83/23; z 7 listopada 2023 r. I NSW 86/23; z 30 października 2019 r. I NSW 117/19 z 18 lipca 2019 r. I NSW 39/19). W przedmiocie protestu o którym mowa w art. 82 § 1 k.wyb. nie mieszczą się ogólnikowe zarzuty sprowadzające się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych, oparte jedynie na kontestowaniu wyników wyborów ogłoszonych przez właściwy do tego organ, na domniemaniach,

hipotezach i założeniach o nieprawidłowościach, bez przedstawiania dowodów, które powinny uzasadniać, rzeczywiście potwierdzać zarzut protestu mieszczący się w granicach bezprawności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z: z 7 lutego 1990 r. III SW 93/90, 5 grudnia 2007 r. III SW 63/07 16 lipca 2014 r. III SW 35/14).

Sąd Najwyższy zauważa, że konstrukcyjnym elementem protestu wyborczego jest takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw lub naruszeń Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyborów, które poparte są dowodami i wykazują naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu osoby wnoszącej protest.

Odnosząc powyższe do niniejszego protestu, Sąd Najwyższy stwierdza, że protest został sformułowany jedynie w oparciu o informacje funkcjonujące w przestrzeni publicznej, bez przedstawienia bądź wskazania dowodów na potwierdzenie podnoszonych naruszeń. Wnoszący protest nie sprecyzował na czym dokładnie polegały wskazywane przez niego działania i jaki miały wpływ na przebieg głosowania czy ustalenie wyniku wyborów.

Zarzuty podniesione przez Wnoszącego protest mają charakter abstrakcyjny, stanowią ogólne zarzuty, nie mające żadnego związku z osobą wnoszącą ten protest. W związku z tym Sąd Najwyższy uznał, że wniesiony protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 § 3 k. wyb. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie posiada kompetencji ani do inicjowania postępowania protestowego z urzędu, ani do formułowania za protestującego zarzutów, ani wreszcie do wskazywania dowodów, na których Wnoszący protest opiera swoje zarzuty.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 323 § 1 k.wyb. w zw. z art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 355 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

Adam Redzik Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

[r.g.]

